

## Pripomienky pre vreckové vydanie Biblie, SSV 2012

### (upozornenia na chyby alebo podnety na úpravu)

Zmeny oproti dokumentu zo dňa 11.4.2012 sú **podfarbené** žltou farbou.

#### Text Písma:

- str. 1491: Jn 12,7: na konci verša nemajú byť úvodzovky (sú až na konci v. 8)
- str. 1493: Jn 13,8: nemá tam byť otáznik (Ježiš mu odpovedal?), ale úvodzovky
  - Jn 13,20: nemajú byť úvodzovky pred: „Kto prijíma...“; alebo ak, tak jednoduché, ako vo v. 18 (potom treba pridať aj na konci Ježišovho výroku)
  - Jn 13,21: podobne ako Jn 13,20; úvodzovky pred „Jeden z vás...“ (asi jednoduché úvodzovky; na konci vety aj dvojité)
- str. 1500: Jn 19,29: má byť slovo „octom“ kurzívou?
- str. 1431: Mk 16,15: Nemá byť čiarka vo vete: „Chod'te do celého sveta...“
- str. 809: Prís 18,11: asi zle rozdelené slovo „mestom“ na konci riadka
- str. 193, Nm 21, 18: Mala by byť čiarka pred oslovením „studnička“ (táto chyba je vo všetkých vydaniach SSV), teda: „Vyráz, studnička!“
- str. 253, nadpis pred kap. 32: Nerozumiem, prečo je uvedený text „Mojžišova pieseň“ (vo všetkých vydaniach SSV) veľkými písmenami; nikde inde som taký medzinadpis v texte Písma nenašiel, podľa mňa by to malo byť uvedené obyčajným (resp. tučným) písmom
- str. 688, verš 1 celý až 2a žalmu 18 by mal byť nadpis kurzívou („zložil slová... Povedal teda:“)
- str. 700, verš 1 žalmu 34 by mal mať kurzívou aj poslednú vetu („Ten ho...odišiel.“)
- str. 759, vo verši 1 žalmu 110 by mal byť nadpis kurzívou („Dávidov žalm.“)
- str. 1671: 1Pt 2,24: chýba čiarka pred spojkou „aby“ na konci 2. riadka verša: „na svojom tele na **drevo, aby** sme...“
- str. 19, Gn 3, pred veršom 14 chýba bodka na konci nadpisu „Potrestanie a prísľub... protoevanjelium.“ uvedeného kurzívou.
- str. 827, Prís 31,18: tretí riadok verša je zle odsadený (chápem, že to bolo asi kvôli tomu, aby sa neزالomilo na novú stranu...) – vo všeobecnosti navrhujem, aby sa alfabetická 31. kapitola knihy Prísloví s hebr. písmenami abecedy zalomila ináč. Nech sú jednotlivé písmená hebr. abecedy uvedené v zátvorkách na samostatnom riadku v zátvorke a trebárs kurzívou, presne tak, ako je to v Ž 119. Samotný text verša by mohol tým pádom byť zarovnaný štandardne, na ľavý okraj stĺpca. Miesto na to podľa mňa je; jednak sa získajú voľné riadky tým, že sa defacto rozšíri stĺpec pre text, jednak na str. 828 je dostatok voľného miesta na konci strany/knihy.
- str. 1645, Flm 1,16: medzi slovami „**ale** \_\_ **oveľa**“ je príliš veľká medzera

#### Úvody:

Niektoré chyby sú už vo vydaní SSV 2009 (Biblia – menšia, na ktorú prispeli verbisti).

- Gn, str. 15, bod 1, 2. riadok odspodu odstavca: pred bodkou v odkaze Hebr 5, 6. 10 nemá byť medzera
- Nm, str. 163, bod 2, 6. riadok odspodu: Pravdepodobne sú tam dve medzery za pomlčkou v odkaze na hlavy 13 až 14 (mimochodom, bolo by dobré celý text prebehnúť, aby nikde neboli dve vedľa seba uvedené tvrdé medzery – toto patrí k základným typografickým kontrolám textu pred sadzbou); nie je to spôsobené vyplnením pri rovnomernom zarovnaní na oba okraje...
- Dt, str. 215, bod 2, písm. D: za číslom hlavy 34 je 2x uvedená ukončovacia zátvorka,

má byť len jedna

- str. 259, bod 1, predposledný riadok odstavca: „Ján Hirkán I.“ má byť uvedený s ypsilonom (porov. str. 1296-1297)
- str. 261, 7. riadok zhora: Toto je moja otázka: má byť singulár „jestvovanie početných štátikov vo forme opevneného mesta“, a nie skôr plurál „jestvovanie početných štátikov vo forme opevnených miest“?
- Rút, str. 325, bod 2, 5. riadok zdola: pred ukončovacou zátvorkou nemá byť medzera (za slovom „obranca“)
- str. 333, 6. riadok zhora: pravdepodobne opäť dve medzery: „Tí\_\_roku 597...“
- str. 333, bod 2, písm. b: Za menom kráľa Dávida je potrebné dať nejaké oddelenie, napr. pomlčku či čiarku, alebo upraviť vetu („Dávid kráľ v Hebrone a v Jeruzaleme“ napr. na „Dávid – kráľ v Hebrone a v Jeruzaleme“ alebo „Dávid, kráľ v Hebrone a v Jeruzaleme“, alebo „Dávid kráľom v Hebrone a v Jeruzaleme“)
- Krn, str. 472, bod 2, písm. c: Text má byť uvedený kurzívou („*Dejiny kráľa Šalamúna*“)
- str. 545, bod 5, 4. riadok zdola: v hranatých zátvorkách je pomlčka (text: „[–]“). Toto je nejaký relikt, ktorý je aj vo vydaní z r. 2009, ale podľa mňa tam nemá byť, nemá opodstatnenie.
- Tob, str. 578, bod 1, 2. riadok: Nerozumiem formulácii „v hebrejskej biblii má nadpis *Kniha Tóbiho*“. Ako je aj uvedené v bode 3, biblisti vedia, že kniha Tobiašova sa v hebrejskej biblii nenachádza (ani v moderných kritických vydaniach, ako je napr. BHS). Čo chcel autor úvodu týmto povedať? Bolo by dobré konzultovať napr. s Braňom Kľuskom alebo Jozefom Jančovičom, ako vhodne upraviť tento text. Poslal som im o tom aj e-mail (Vám v kópii).
- Tob, str. 578, bod 2, písm. b, názov mesta je podľa mňa nesprávne uvedený, teda aspoň pokiaľ ide o súlad s textom prekladu knihy Tobiaš – mimochodom, to je preklad prof. Heribana, však? Nominatív v tomto bode predpokladá „Ekbatana“, ale v texte je Ekbatany (str. 583, pred Tob 4,1; tam gen. „do Ekbatan“; str. 587, Tob 7,1; tam gen. „do Ekbatán“) – bolo by to vhodné všetko zjednotiť.
- Jób, str. 633, bod 1, 2. riadok, zbytočná čiarka za slovom *Ijjób* (pred znakom rovnosti)
- Jób, str. 633, bod 1, 4. riadok zhora; opäť asi zdvojená pevná medzera v texte „keď ho\_\_postihne“
- Jób, str. 634, bod 3, písm. b, 1. riadok, za úvodzovkou „Boží synovia“ nemá byť čiarka; namiesto nej po medzere má byť začiatočná úvodzovka (tá končí na konci riadka) tak, ako je to ide v písm. b alebo napr. na zač. písm. c. Takto je to napr. aj vo veľkých vydaniach SSV, tam pod č. 5.2.
- Ž, str. 678, bod 1, 7. riadok zhora: opäť asi zdvojená pevná medzera v texte „doxológiou\_\_a slovom“
- Ž, str. 678, bod 1, 9. riadok zhora: mala by byť čiarka v „jestvujúce zbierky, a to podľa mena...“
- Ž, str. 678, bod 1, 10. riadok zhora: adjektívum „jahvistický“ by malo byť písané rovnako ako „elohistický“, teda s malým začiatočným písmenom
- Ž, str. 678, bod 3, 5. riadok zhora: pred menom „Asaf“ za zátvorkou treba čiarku
- Ž, str. 678, bod 3, 7. riadok zdola: opäť očividne veľká pevná medzera v texte „zo\_\_14. stor. pred Kr.“
- Ž, str. 678, bod 3, 7. riadok zdola: skloňovanie plurálu slova „básne“: má byť „básňam“, nie „básniam“
- Ž, str. 678, bod 1, 6. riadok zhora: pred číslom žalmu 89 má byť za pomlčkou medzera.
- Ž, str. 679, predposledný riadok: Formulácia je nešťastná; budí dojem, akoby

„modlitba liturgie hodín“ bola sviatosťou (pri vysluhovaní sviatostí). Navrhujem vložiť napr. spojku „a“: „V pokoncilovom období sa Žaltár ... **pri vysluhovaní sviatostí a najmä** pri modlitbe liturgie hodín...“

- Prís, str. 784, bod 2, písm. g: Veľká medzera za týmto písmenom a textom („Anonymné číselné príslovia“)
- Prís, str. 785, bod 4, 2. riadok zhora: Nie som si istý, ale domnievam sa, že by mala byť uvedená čiarka pred „sa“: „prísloví, najmä ich chápanie »múdrosti«, **sa** od...“
- Pies, str. 848, bod 2, 2. riadok zdola: príliš veľká medzera po začiatku vety: „Vznik Piesne piesní\_\_kladie...“ – navyiac tam na tom mieste asi vypadlo slovo „sa“, teda podľa mňa by malo byť „Vznik Piesne piesní sa kladie...“
- Múd, str. 858, bod 4, 4. riadok zhora: Slovo „midráš“ navrhujem uviesť kurzívou. Tak je napr. uvedený podobný terminus technicus v úvode ku knihe Prísloví (*mašál*, str. 784).
- Sir, str. 885, bod 1, 5. riadok zhora: uviesť kurzívou „soferím“. Táto veta, obsahujúca slovo „soferím“, je dosť nezrozumiteľná. Navrhujem ju zmeniť takto (aby bolo jasnejšie, kto otvoril školu pre mladých): „...syn Sirachov (porov. 50, 27), a patril do triedy *soferím* (hebr. = „pisári“). Ježiš v dospelom veku otvoril...“ (teda z tohto je jasnejšie, že bol Sirach, ktorý mal vnuka Ježiša, ktorého vnuk je prekladateľom knihy, ako to uvádza aj grécky predslov). Navyiac, v našom preklade ide o verš 29, nie verš 27 (zrejme sa používa staršie číslovanie; prof. Heriban použil moderné číslovanie, preto v úvode ku knihe uvádza v. 27, kým u nás je to v. 29. Nejakoby bolo dobré to aspoň do zátvorky uviesť, trebárs takto: „(porov. 50, 27; slov. preklad v. 29)“
- Sir, str. 886, Predhovor gr. prekladateľa knihy, pozn. 1 pod čiarou: Upraviť staré pomenovania biblických kníh: „Knihy Ezdrášove“ -> „Ezdráš, Nehemiáš“, „Paralipomenon = Kroniky“ -> „Knihy Kroník“. Zároveň navrhujem, keďže miesto na to je, aby sa do úvodu ku knihám Kroník pridalo (niekde) aj pomenovanie „Paralipomenon“, napr. tak, že na str. 472, na koniec 1. bodu, sa pridá táto veta z obšírnejších úvodov prof. Heribana: V Septuaginte, vo Vulgáte a v Novej Vulgáte sa uvádzajú pod názvom *Paralipomenon* (= [Knihy vecí] »vynechaných« alebo »separátne tradovaných«), pochádzajúcim z mylného presvedčenia gréckych prekladateľov, že sa v týchto spisoch podávajú a dopĺňajú správy vynechané v Knihách Samuelových a v Knihách kráľov.
- Prorocké knihy, str. 960, bod 1, 6. riadok zhora: „mesianizmus“ sa píše v slovenčine s jedným „s“.
- Prorocké knihy, str. 960, bod 2, 2. riadok zhora: pred úvodzovkou nemá byť medzera; čiarka by mala byť až za úvodzovkou („Božieho **zjavenia**«, gréc. *prophétes*...“)
- Iz, str. 962, bod 4, 3. riadok zhora: príliš veľká medzera: „**kráľovstve**, \_\_o Mesiášovi“
- Jer, str. 1035, bod 3, 4. riadok zdola: Nie som si istý, ale zdá sa mi, že by mala byť čiarka za slovom „osobe“: „v tretej **osobe**, obsahujú správy...“
- Jer, str. 1036, bod 5, 2. riadok zdola: Nie som si istý, ale zdá sa mi, že by mala byť čiarka za slovom „poslania“: „prorockého **poslania**, **kresťanská** tradícia vždy videla...“, prípadne (ak tam čiarka nemá byť) navrhujem upraviť slovosled: „prorockého **poslania videla vždy kresťanská** tradícia...“
- Nár, str. 1110, bod 1, 2. riadok zhora: Slovo „kínót“ navrhujem uviesť kurzívou.
- Bar, str. 1120, bod 2: „Úvod“, „Záver“ a prípadne „Jeremiášov list“ by mali byť uvedené kurzívou, keďže ide o „rovnocenné“ časti knihy ako tie, čo sú uvedené pod odrážkami a, b, c.
- Bar, str. 1120, bod 2, 3. riadok zdola: v hranatých zátvorkách je pomlčka (text:

„[-]“). Treba odstrániť.

- Dan, str. 1189, bod 2, 5. riadok zdola: hrubá chyba v terminológii. Uvedené je, že v gr. prekladoch a Vg sú pridané „deuteronomické“ state; má byť: „deuterokánonické“ state.
- Oz, str. 1215, bod 5, 6. riadok zhora: citáciu verša 14,10[9] má pred bodkou uzatvoriť práva uzatvárajúca guľatá zátvorka. Teda má byť: „porozumel?“ (14,10[9]). Takto...“
- Joel, str. 1227, bod 2, 5. riadok zhora: vypadlo „é“ v slove „po-exilového“. Doplniť.
- Joel, str. 1227, bod 3, 4. riadok zdola: zrejme vypadlo „o“ v slove „ako“ na konci riadka; text má zrejme znieť: „opisovali pohromu ... (hl. 1 – 2), **ako** aj deň Jahveho...“
- Joel, str. 1227, bod 4, písm. a, 1. riadok: nie je dôvod hebr. slovo „jóm“ (uvedené kurzívou) s veľkým začiatočným písmenom, navrhujem uviesť ho malým „j“, teda takto: „(hebr. *jóm Jahveh* = ...“.
- Am, str. 1233, bod 2, 7. riadok zdola: v hranatých zátvorkách je pomlčka (text: „[-]“). Treba odstrániť.
- Jon, str. 1247, bod 5, 2. riadok: „príklad **hodny** nasledovania“: Má byť „hoden“ alebo „hodný“ (oboje správne; „hodny“ je nesprávne).
- Sof, str. 1269, bod 3, písm. b, 2. riadok zdola: v hranatých zátvorkách je pomlčka (text: „[-]“). Treba odstrániť.
- Sof, str. 1270, bod 3, písm. b, 1. riadok zdola: Hrubka v citácii Mt 5, 3: „chu-**dobný** v duchu“, má byť plurál: „chu-**dobní** v duchu“.
- Ag, str. 1275, bod 3, 4. riadok zhora: príliš veľká medzera: „ale **aj** \_\_reakciu,“
- Ag, str. 1275, bod 4: Za názvami bodov býva bodka, a to aj vtedy, keď priamo nasleduje odrážkový zoznam (porov. napr. Malachiáš, str. 1291). Preto navrhujem dvojbodku na konci nahradiť bodkou.
- Mal, str. 1291, bod 1, posledný riadok: Nesúladiť medzi pl. manželky a sg. manžel (muž). Navrhujem zosúladiť: „energicky zastával manželky, ktorým sa ich muži spreneverili.“
- Helenizmus a Machabejci, str. 1296, kap. 2. Machabejci: Navrhujem za nadpismi písm. a a b (ktoré sú uvedené kurzívou) namiesto pomlčky dať bodku, tak, ako je to napr. v kap. 1. Helenizmus a helenizácia alebo na mnohých iných miestach.
- Mach, str. 1297, bod 1, 3. riadok: pred slovenským slovom „ničť“ má byť opačná úvodzovka. Nesprávne: «**ničť**; hubiť». Správne: »**ničť**; hubiť«.
- Evanjeliá, str. 1368, bod 2, 5. riadok: pred číslom verša 14 má byť za pomlčkou medzera.
- Všeobecná poznámka k typografickej úprave: Nerozumiem, prečo v úvodoch k SZ-knihám v častiach „Obsah“ a „Teologický význam“ sú jednotlivé odrážkované časti odrážkované malými písmenami nasledovanými bodkami, avšak v úvodoch k NZ-knihám sú odrážkované malé písmená nasledované zátvorkou. Bolo by dobré to zjednotiť (navrhujem použiť bodku za písmenom-odrážkou).
- Jn, str. 1473, bod 1, 1. riadok: hebr. „*yochanán*“: Nevidím dôvod prepisovať hebr. jod písmenom „y“ (možno ešte v odbornej anglickej alebo talianskej tlači to má opodstatnenie, ale nie v úvodoch pre verejnosť); navrhujem uviesť „*jochanán*“ s písmenom „j“.
- Jn, str. 1473, bod 2, 4. riadok zdola: „znamená“ – má byť „znamení“, plurál, nakoľko sa hovorí o Ježišových zázrakoch (pl.), ktoré majú úlohu „znamení“ (pl.).
- Jn, str. 1473, bod 3, 1. a 2. riadok zdola: 2x sa uvádza v zátvorke odkaz na kap. 21 „(hl. 21)“, jeden z výskytov je prebytočný, navrhujem odstrániť.
- Pavol, str. 1544, bod 4, 2. riadok zdola: „Rímske väzenie“ by malo byť uvedené s malým „R“, nejde o vlastný názov konkrétneho väzenia.
- 1Kor, str. 1564, bod 5, písm. a, 2. riadok zdola: príliš veľká medzera:

### „vyznáním viery“

- 2Kor, str. 1580, bod 2, 1. riadok: „list **ma** tri“ – má byť dlhé „á“, „list **má** tri“
- Gal, str. 1592, bod 1, 4. riadok: uvedené je: „V 25 r. pred Kr.“ – má byť alebo 25. (teda 25 s bodkou ako poradová číslovka, čítaj „v dvadsiatom piatom roku“), alebo „V r. 25 pred Kr.“ (čítaj „v roku 25 pred Kr.“). Ináč uvedené treba čítať: „V dvadsaťpäť roku“, čo je nezmysel. Prihováram sa za „V r. 25 pred Kr.“.
- Gal, str. 1592, bod 2, 4. riadok: príliš veľká medzera: „**pred**\_\_\_**jeho** príchodom“
- Gal, str. 1592, bod 3, 1. riadok: Vypadla pravá zátvorka za číslom verša 10. Má byť: „okrem úvodu (1, 1 – **10**) **a** záveru...“
- Flp, str. 1607, bod 3: Obyčajne sú časti obsahu uvádzané kurzívou (či už celé, alebo ich podstatné časti). Navrhujem aj tu použiť pre text pod písm. a, b, c kurzívu.
- Kol, str. 1613, bod 1: Niekoľko chýb v názvoch starobylých miest. 2. a 4. riadok obsahujú chybné uvedené mesto „Frígia“ s mäkkým „i“, má byť: „Frýgia“, porov. Sk 2,10 a text na str. 1592. Chybné tiež uvedenie jej obyvateľa, 4. riadok zdola: „Frígovia“, má byť: „Frýgovia“. Taktiež chybné uvedenie (3. riadok) „Leodicea“, má byť: „Laodicea“.
- Kol, str. 1613, bod 3, 5. riadok zdola: Navrhujem text „V rámci obsahovej koncepcie listu...“ zalomiť ako nový odstavec. Nepatrí totiž k písm. b (pareneticko-praktická časť), týka sa celého listu.
- Kol, str. 1614, 7. riadok zdola, citát z 1,20 má obsahovať spojku „aj“, nie iba „a“: „čo je na zemi **a čo** je na nebi“ -> „čo je na zemi **aj čo** je na nebi“
- 2Sol, str. 1624, bod 3, 4. riadok: príliš veľká medzera: „na to, **že**\_\_\_**pred** parúziou“
- 2Tim, str. 1636, bod 2: toto som už písal, má byť veľké začiatkové písmeno „druhý list“ -> „Druhý list“
- 2Tim, str. 1636, bod 3, písm. b, 1. riadok; to isté aj 4. riadok zdola (od konca celého odstavca): genitív plurálu od slova náuka má byť „náukam“, nie „náukám“, teda 2x opraviť na krátke „a“.
- Tít, str. 1640, bod 2, 3. riadok zdola: To isté čo v 2Tim: genitív plurálu od slova náuka má byť „náukam“, nie „náukám“, teda 2x opraviť na krátke „a“.
- Jak, str. 1662, bod 5, písm. a, 2. riadok zdola: medzera v slove „výroku“ nemá byť (chybné uvedené: „**vý roku**“).
- 1Pt, str. 1667, bod 4, 1. riadok: v hranatých zátvorkách je pomlčka (text: „[-]“). Treba odstrániť.
- 1Jn, str. 1679, bod 2, písm. a: Navrhujem oddeliť slová „Bohom svetlom“ pomlčkou alebo spojovníkom, napr. takto: „Bohom-svetlom“.
- Júd, str. 1689, bod 3: apokryfné spisy uvedené v zátvorke nie sú uvedené v rovnakom gramatickom tvare. Alebo majú byť v genitíve („spôsob použitia...spisov: Kníh Henochových, Nanebovzatia Mojžiša a Testamentu 12-tich patriarchov“), alebo v nominatíve („Knihy Henochove, Nanebovzatie Mojžiša a Testament...“). Teraz je to chaotické a nejednotné. Poznámam, že Knihy Henochove sú uvedené v pl., lebo ich je viac.

### Poznámky:

- str. 1715: Keďže bola vynechaná poznámka ku Gn 5,1, treba pri veršoch „2-32.“ (18. riadok na konci) uviesť aj kapitolu. Má teda byť: „5, 2-32.“
- str. 1715, 21. riadok zhora: slovo „chronológií“ je uvedené v chybnom tvare. Alebo má byť gen. pl. „chronológií“ (čo preferujem), alebo gen. sg. „chronológie“.
- str. 1715, 20. riadok zdola: Zrejme by mala byť čiarka za slovom „Noemovi“ takto: „ako neskôr o Noemovi, **a** „Boh ho...“
- str. 1715, 19. riadok zdola: chyba medzera za číslom kapitoly „6“ s čiarkou a veršom

- 1-7. Má byť: „6, 1-7“.
- str. 1716, 10. riadok zdola: chýba uvedené číslo kapitoly 12. Chybne: „4-7.“. Má byť: „12, 4-7.“.

Spracoval: Juraj Vidéky

Posledná zmena: 2012-05-08